

PRIKAZI IZ LITERATURE

Ujvarosi M.: *Gyomnövények (Korovske biljne vrste)*

Budapest, 1973 (str. 583, sl. 805)

»**Korovske biljne vrste**« imaju pozamašan opseg tj. 583 stranice i 85 preciznih crteža. Autor je napisao isto tako pozamašno monografsko djelo »**Gyomyrtás**« (Suzbijanje korova). Oba djela tj. *Gyomnövények* i *Gyomyrtás* sačinjavaju cjelinu. Ovdje izneseni podaci odnose se na »Korovske biljne vrste«, gdje se obrađuju taksonomsko-biološko-ekološki korovske vrste Mađarske.

Ovdje ćemo se osvrnuti ukratko *Gyomnövények* (Korovske biljne vrste). Crteže je izradila autorica crteža za Javorčine: »*Iconographia Florae Hungaricae*«. Svi crteži su izrađeni prema originalima (visoka kvaliteta).

Nakon obaveznog predgovora imamo uvodna poglavlja: općenito o korovima, fitogeografski pregled Mađarske i glasarij definicije s crtežima obzirom na opisivanu materiju korova.

Najveći dio teksta je sistematski pregled korova (opisi i crteži) Mađarske.

Sve korovske vrste, koje obrađuju **Ujvarosi** spadaju u odjel **stablašica** (Cormophyta) sa dvije skupine: **papratnjače** (Pteridophyta) i **sjemenjače** (Angiospermatophyta).

Papratnjače se dijele u dva razreda: preslice (Equisetaceae, sp. Sphenopsida) s porodicom preslice (Equisetacea) paprati (Filicinae, syn. Pteropsida) sa tri porodice: **Polypodiceae**, **Marsiliaceae** i **Salviniaceae**.

Sjemenjače se dijele u dva razreda: **dvosupnice** (Dicotyledones, syn. Dicotylenopsida) 52 porodice i **jednosupnice**, syn. (Monocotyledenopsida) sa 10 porodica.

Najvažniji je način izlaganja (opisivanja) pojedinih korovskih mađarskih (panonskih) biljnih vrsti.

Autor ukratko daje najprije prema sistematskom redu opise (podatke) o stablašicama, papratnjačama, sjemenjačama u porodicama. Kod opisa pojedinih vrsta ukratko (sažeto) iznosi slijedeće podatke: 1. Vanjsku morfologiju vrste, 2. Podatke o vremenu cvatnje, 3. Geografsku rasprostranjenost u Mađarskoj i u svijetu, 4. Koje kulture zakorovljuje, na kojim tlima dolazi (ekologija), 5. Eventualne niže taksonomske jedinice, 6. Životni oblici, 7. Korisnost ili štetnost.

Uz latinske botaničke nazive sa sinonimima za taksonomske jedinice dani su i narodni mađarski nazivi.

Na kraju epohalnog djela je alfabetar vrsta botaničkih i mađarskih naziva.

Knjiga je napisana na mađarskom dakle ogromnom većinom nama nepristupačog jezika. No opis pojedinih biljnih korovskih vrsta je tako komponiran da uz upotrebu rječnika stručnjak dovoljno može koristiti tekst. Napominjemo da vrsni ikonograf mađarske flore **Vera Csapody** djelo ilustrira s 805 crteža korovskih vrsta Mađarske (Panonije). To je možemo reći stručni atlas korovskih vrsta ne samo mađarskih korova. Iz geografskih razloga to je pretežni dio naših korova.

Reprezentativno djelo »Gyomnövények« je napisano na zavidnom znanstvenom nivou, ali na žalost kako smo naveli na mađarskom. Kada bi se našla neka međunarodna organizacija da ga prevede na jedan od svjetskih upotrebljivanih jezika (engleski, francuski, njemački, ruski) bilo bi pristupačno svima herbolozima svijeta. Bilo bi vrlo korisno. Korovi su većinom prema geografskom rasprostranjenju kozmopoliti.